

Ari Helo ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

YHDYSVALTAIN DEMOKRATIAN ★ SYNTY ★

★ ★ ★ ★ *Unionin idea ja
amerikkalainen
historiakäsitys*

sekä liittovaltion perustamisdokumentit:
*Itsenäisyysjulistus, Konfедераatioartiklat, tärkeimmät
Federalistikirjoitukset ja Yhdysvaltain perustuslaki* lisäyksineen

GAUDEAMUS

Käännöstyöhön on saatu rahoitusta Yhdysvaltain Helsingin-suurlähetystön Public Affairs -osastolta (U. S. Embassy in Helsinki, Public Affairs), Alfred Kordelinin säätiöltä sekä Suomen Kulttuurirahastolta.

Copyright © 2014 Ari Helo & Gaudeamus Helsinki University Press

Gaudeamus Oy
HYY Yhtymä
www.gaudeamus.fi

KANSI: Emmi Kyytsönen

KANNEN KUVAT: John Vanderlyn: *Portrait of James Madison*, 1816. The White House Historical Association / Wikimedia Commons; Barack Obama puhumassa Kairon yliopistolla 4.6.2009, The Official White House Photostream / Chuck Kennedy.

KARTAT: Salla Jokela

KL: 98 • UDK: 970

ISBN 978-952-495-322-1

PAINOPAIKKA: Printon Trükikoda, Tallinna 2014

SISÄLLYS

Johdanto unionin ideaan • 9

Yhdysvaltain perustamiskausi ja sopimus tasavaltalaisesta demokratiasta, 9

1. Itsenäisyysjulistus ja unionin synty • 18

Itsenäisyyssodan syyt, 18

Itsenäisyysjulistuksen aikaistulkinta, 24

Itsenäisyysota, 1775–1781, 34

Vallankumouksen yhteiskunnallinen luonne, 38

Unionin perustaminen ja konfедераation heikkoudet, 45

2. Tasavaltalainen perustuslaki • 48

Perustuslaillinen ajattelu tasavaltalaisen valtio-opin osana, 48

Philadelphian konventti 1787 ja unionin perustuslaki, 60

Federalistit ja antifederalistit, 68

3. Washingtonin johtama liittovaltio • 75

Presidenttivetoinen hallintokäytäntö, 75

Julkinen velka ja verotus, 78

Vapaan maailmankaupan ulkopoliittika, 85

Adamsin presidenttikausi ja Jeffersonin valtaannousu, 89

4. Jeffersonilainen demokratiakäsitys • 93

Presidentti Jeffersonin ulkopoliittika, 93

Demokratia ja tuomioistuinlaitos, 100

Edustuksellisen demokratian valtiomiesihanne, 104

5. Unionin kehitys perustuslaillisena oikeusvaltiona • 115

Ikuisuuskiista unionin päätöksenteon läheisyysperiaatteesta, 115

Perustuslaillisen yhteiskuntasopimuksen tuottama historiakuva, 124

PERUSTAMISDOKUMENTIT

Huomautuksia perustamisdokumenttien suomennoksista, 139

Itsenäisyysjulistus, 1776 • 143

Yhdysvaltain unionin konfедераatioartiklat, 1781 • 151

Federalistikirjoitukset • 163

Antifederalistiessee ”Centinel” nro 1, 163

Federalistiessee nro 1, 176

Federalistiessee nro 2, 181

Federalistiessee nro 10, 186

Federalistiessee nro 19, 195

Federalistiessee nro 51, 202

Federalistiessee nro 70, 208

Federalistiessee nro 78, 217

Federalistiessee nro 85, 226

Amerikan Yhdysvaltain perustuslaki, 1787 • 235

Liite: Perustuslakikonventin ohje perustuslain
ratifiointikäytännöstä ja ensimmäisistä vaaleista, 252

Yhdysvaltain perustuslain lisäykset • 255

Viitteet • 269

Kuvien lähteet • 283

Lähdeluettelo • 284

Hakemisto • 293